

משלי פרק ח

(יב) אָנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עִרְמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֶמְצָא:
 (יג) יִרְאֵת יִקְוֶה שְׁנֵאת רַע גָּאָה וְגֵאוֹן וְדֶרֶךְ רַע וּפִי תִהְפְּכֹת שְׁנֵאתִי:

ביאור הגר"א - משלי פרק ח פסוק יג

יראת ה' כלומר ותבוא לידי יראת ה' ויראת ה' שונא רע גאה וגאון. גאה הוא מי שמתגאה בעצמו ואין כל העולם נחשב כנגדו. וגאון הוא שמתגאה ומחמת גאותו רוצה שהוא ישורר עליהם.

ודרך רע ופי תהפוכות כבר כתבתי למעלה שהוא הרע והמרמה, והן ג' דברים שהן הקנאה והתאוה והכבוד, וכל אחד כלול מב'. בקנאה שהוא הרע הוא רע ומרמה, ובתאוה תאוה וחמדה, ובגאווה גאה וגאון.

וזוהו אלהי נצור לשוני מרע - הוא רע. ושפתי מדבר מרמה הוא מרמה. ומ"ש אצל הרע לשון ואצל המרמה שפתי, כבר כתבתי למעלה. ולמקללי נפשי תדום - נגד גאה, ונפשי כעפר לכל תהיה - הוא נגד גאון. פתח לבי בתורתך - נגד תאוה שהוא היפוך התורה כמ"ש לעיל. ובמצותיך תרדוף נפשי - הוא נגד חמדה כן הוא כאן יראת ה' - נגד תאוה שהוא היפוך התאוה כנ"ל. שנאת רע - הוא החמדה שהיא הנוקבא של רע ולכן אמר שנאת רע. גיאה וגאון כמשמעו ב' בחינות של הגאווה. ודרך רע ופי תהפוכות - הוא הרע ומרמה:

ילקוט שמעוני תורה פרשת קדושים

"...הנעלבים ואינן עולבים שומעים חרפתם ואינם משיביץ עושיין מאהבה ושמחין ביסורין עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו."